

Uw successie plannen op een herroepelijke manier?

Bij successieplanning denkt men onmiddellijk aan schenkingen. Maar wat indien een echtpaar wel een vermogen, maar geen kinderen heeft? Of wat als de kinderen te jong zijn om een definitieve successieplanning te doen? Of wat indien de ouders zélf nog te jong zijn om een onomkeerbare schenking te doen aan de kinderen?

Neem de situatie van Jean en Anne. Ze zijn gehuwd en hebben minderjarige kinderen. Jean heeft zijn bedrijf verkocht tegen een mooie prijs, en bezit daarnaast nog een patrimoniumvennootschap. Het nadeel van zo'n vermogen is dat indien Jean niets onderneemt, de verkoopprijs en de aandelen van zijn patrimoniumvennootschap bij zijn overlijden onderhevig zijn aan een erfbelasting die 27% bedraagt en dit reeds vanaf 250.000 euro.

Nu reeds successieplanning?

Uit schrik voor de hoge successierechten is successieplanning wenselijk. Evenals uit voorzorg voor de minder begoede partner zodat Anne dezelfde levensstandaard kan aanhouden, ook na een eventueel voortijdig overlijden van Jean.

Schenking tussen echtgenoten

Echtgenoten kunnen elkaar bevoordelen door een deel van hun eigen vermogen aan de partner over te maken. Technisch gezien kan dit op dezelfde wijze als schenkingen aan kinderen. Zowel de bankgift of notariële schenkingen zijn mogelijk. Er is niet enkel een groot fiscaal voordeel. Minstens even belangrijk is het feit dat dergelijke schenkingen op elk moment kunnen teruggedraaid worden!

Fiscaal?

Jean kan bijvoorbeeld een deel van de verkoopprijs, schenken aan zijn echtgenote. Als Jean na de gift nog minstens drie jaar leeft, dan is die overdracht volledig vrij van schenk- en erfbelasting; hetgeen voor Anne een besparing oplevert van 27%! Er bestaat ook de mogelijkheid om schenkingen van roerend goed te registreren aan een vlak tarief van 3%. Dan vervallen onmiddellijk alle successierechten, ook bij een overlijden van Jean binnen de drie jaar na de schenking.

Beheer en controle ?

Een dergelijke besparing klinkt Jean (en Anne) als muziek in de oren, maar ergens wil hij controle behouden over de geschonken fondsen. Dat valt te regelen door slechts de **naakte of 'blote' eigendom** te schenken. Daardoor verzekert hij zich niet alleen van de levenslange controle op de geschonken gelden, maar hij verkrijgt ook de intresten en dividenden. Om het voorbehoud van vruchtgebruik te realiseren is een notariële schenkingsakte vereist. Een bankgift volstaat hier niet. Het nadeel van een notariële schenking is dat deze steeds onderhevig zijn aan de schenkbelasting van 3%. Ook indien de akte heeft plaatsgevonden voor een Nederlandse notaris. Een alternatieve oplossing om de controle te behouden, zonder gebruik te moeten maken van een notariële schenking (met schenkingsrechten tot gevolg), is een burgerlijke maatschap.

Maar wat dan bij echtscheiding?

De wetgever voorzag een speciaal statuut voor schenkingen tussen echtgenoten om de schenker tegen zichzelf te beschermen. Men vreesde dat dergelijke vrijgevigheid te vaak ingegeven werd door onethische beïnvloeding vanwege de andere echtgenoot. Daarom krijgt de echtgenoot-schenker het recht om de gedane schenking **ten allen tijde te herroepen**, bvb bij echtscheiding. Jean kan om het even welk tijdstip de gedane schenking herroepen. Dit kan verstrekkende gevolgen hebben want de schenking wordt geacht nooit te hebben plaatsgevonden. Ook daarom kunnen we aanraden om het vruchtgebruik voor te behouden of te werken met een burgerlijke maatschap, zodat netelige juridische situaties vermeden kunnen worden.

Wat als de begiftigde eerst sterft?

Veronderstel dat Anne als eerste sterft, betaalt Jean dan successierechten op zijn

eigen schenking? Ook voor deze situatie biedt de herroeping een oplossing. Hij kan namelijk zijn schenking herroepen **ook na het overlijden** van Anne. Het geschonken bedrag keert terug naar het vermogen van Jean, successievrij!

Meerderjarigheid van de kinderen ?

Wat indien de tijd aangebroken is om een successieplanning te doen naar de kinderen? Ofwel kan Jean zoals reeds gezegd de schenking gewoon herroepen en vervolgens een nieuwe successieplanning opstarten naar zijn kinderen toe. Maar een vooruitziende vermogensplanner ziet hierin een betere planningsmogelijkheid. Veronderstel dat Anne het vermogen doorschenkt aan de kinderen. Kan Jean ten allen tijde de schenking(en) terugdraaien, want zodra hij zijn schenking aan Anne herroept, vervalt eveneens de schenking van Anne aan hun kinderen. Of hoe men met bestaande legale technieken een schenking aan kinderen herroepbaar maakt. Per slot van rekening weet Jean niet op voorhand met wie zijn kinderen later over de vloer komen. Een herroepelijke schenking tussen echtgenoten is dus zeker te overwegen als techniek om tijdelijk een deel van uw vermogen te parkeren bij uw echtgeno(o)t(e). Niet alleen voor uw bancaire tegoeden, maar evenzeer voor kunst of aandelen van een vennootschap of een familiale onderneming.

Schenkingen tussen echtgenoten kunnen ook plaatsvinden in een huwelijkscontract, maar dan is de schenking niet herroepbaar. Opvallend is ook dat de herroepbaarheid van schenkingen enkel geldt tussen gehuwden en dus niet voor samenwonenden.

Vincent Lambrecht,
Director Estate Planning CapitalatWork NV